

**Ομιλία του Μιχάλη Μαγειρία,
προέδρου της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων Βλάχων
στο «Κέντρο Ιστορίας & Πολιτισμού Κλιάφα» στα Τρίκαλα,
την Τρίτη 22 Μαρτίου 2011**

Από αριστερά ο κ. Μιχάλης Μαγειρίας, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων Βλάχων, ο κ. Δημήτρης Κωνσταντινίδης, εκπαιδευτικός - ειδικός γραμματέα της Π.Ο.Π.Σ. Βλάχων.

Αγαπητοί φίλοι,

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση η Πανελλήνια Ομοσπονδία Πολιτιστικών Συλλογων Βλάχων εγκαινιάζει σήμερα στο Πνευματικό Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού στα Τρίκαλα (Βιομηχανία Κλιάφα), την έκθεση «Από τη Ζωή των Βλάχων στα 1900». Η έκθεση ανήκει στο Κοινωφελές Ίδρυμα ΕΓΝΑΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ.

Στόχος της έκθεσης, όπως τονίζει στον πρόλογο της σχετικής έκδοσης ο πρόεδρος του Ιδρύματος ΕΓΝΑΤΙΑ, Μετσοβίτης Ιωάννης Αβέρωφ, «είναι να παρουσιάσουμε μέσα από φωτογραφικό υλικό τη δυναμική των πολλαπλών βλάχικων ταυτοτήτων». Η θεώρηση, προβολή και ανάδειξη τη βλάχικης πολιτιστικής κληρονομιάς ως συστατικό στοιχείο του τόπου μας είναι ο κοινός τόπος του Ιδρύματος και της ΠΟΠΣΒ. Γι' αυτό κι η Ομοσπονδία μας έσπευσε να αγκαλιάσει τη σοβαρή αυτή προσπάθεια και να την παρουσιάσει στο ευρύτερο Κοινό. Τύχη αγαθή η έκθεση παρουσιάζεται σήμερα στο Πνευματικό Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού, δημιουργήμα κι αυτό της βλάχικης οικογένειας Κλιάφα απ' το Κόρνου (Κρασιά). Θα μπορούσαμε, κατ' αναγωγή και τηρουμένων των αναλογιών, να δούμε στην πορεία αυτής της οικογένειας της πόλης των Τρικάλων, χιλιάδες άλλες ασπροποταμίτικες

οικογένειες στον μακρύ ρου του παρελθόντος και τις μεταβολές της ταυτότητάς τους καθώς και τις σταθερές της. Σ' αυτές συγκαταλέγονται η βαθιά σύνδεση με τον τόπο και τους ανθρώπους του. Αυτή οφείλω να πω είναι η αίσθηση που αποκομίζει κανείς συναντώντας τους Βλάχους των Τρικάλων. Ανήσυχους και δημιουργικούς, διότι είναι ανοιχτοί ερευνητικά στο καινούργιο και ριζωμένοι γερά στα δικά μας.

Αντιλαμβάνεται κανείς, ότι μ' αυτές τις προϋποθέσεις, η παρουσίαση της έκθεσης στα Τρίκαλα, πόλη με σημαντικό αστικό βλάχικο πληθυσμό από τα βυζαντινά χρόνια μέχρι και σήμερα, δεν είναι μόνο αυτονόητη. Είναι υποχρέωσή μας. Φόρος τιμής στις γενιές των Βλάχων που συνέδεσαν την παρουσία τους στην πόλη δημιουργικά και περήφανα. Κάλεσμα στους νέους να γνωρίσουν έξω από στερεότυπα, «τις πολλαπλές βλάχικες ταυτότητες, όπως τις αποτύπωσε ο φωτογραφικός φακός στις αρχές του 20ού αιώνα». Για να κατανοήσουν στη συνέχεια τις μεταβολές και διαφοροποιήσεις τους.

Η έκθεση είναι οργανωμένη σε ενότητες γεωγραφικές και θεματικές. Παρουσιάζονται τα μητροπολιτικά Βλαχοχώρια στην οροσειρά της Πίνδου, οι μητροπολιτικές εγκαταστάσεις στην Ήπειρο, τη Δυτική Μακεδονία και τη Θεσσαλία. Βλέπουμε ότι δεν υπάρχει ομοιογένεια, ομοιομορφία, στερεότυπες εικόνες. Διακρίνουμε εκτός από τις δύο στερεότυπα γνωστές βασικές ομάδες των ημινομάδων Βλάχων και των νομάδων Φαρσαριωτών, τις κοινότητες των εδραίων Βλαχικών πληθυσμών του Ζαγοριού, τις εμπορικές και βιοτεχνικές κοινότητες της Πίνδου και της δυτικής Μακεδονίας, τη Διασπορά, τους Βλάχους αστούς αλλά και κάποια κοινά και διαχρονικά στοιχεία. Το σημαντικότερο όλων η οικογένεια. Μέχρι σήμερα η οικογένεια χαρακτηρίζει τους Βλάχους, παρά τις αλλαγές που επιβάλλουν οι σύγχρονες ανάγκες. Στις μέρες μας δε, μάλλον θα αποδειχθεί η αξία της και πάλι μοναδική. Ο ρόλος κι η αναγνώριση της εκπαίδευσης ως αξίας κι εργαλείου κοινωνικής ανόδου, όπως κι ο ξεχωριστός ρόλος της γυναίκας. Αν μου επιτρέπετε θα τολμήσω να συνοψίσω την κοινωνική εικόνα των Βλάχων στα 1900 ως εξής: συνυπάρχει το τσιπούνι με το κουστούμι, η γκλίτσα με την πέννα κι αν χρειαστεί αμφότερα κρατούν στο χέρι τους το γκρα. Σήμερα, η τεχνολογία, τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης, μας δίνουν εικόνα των θεωρητικών, νοσταλγικών εν πολλοίς αναζητήσεων των Βλάχων. Καταγράφουν στιγμιότυπα, θέτουν ερωτήματα, ταυτόχρονα όμως ισοπεδώνουν άκριτα.

Κυρίες και κύριοι,

Η πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας των Πολιτιστικών Συλλόγων Βλάχων στοχεύει στη διεπιστημονική και κυρίως ψύχραιμη έρευνα και παρουσίαση των θεμάτων που αφορούν στους Βλάχους. Έχουμε αναμφίβολα κάνει μια επιτυχημένη αρχή, καθόλου τυχαία πριν λίγα χρόνια εδώ στον Ασπροπόταμο, την οποία κι ολοένα διευρύνουμε. Για να καταγραφούν κι αναδειχθούν οι πολλαπλές βλαχικές ταυτότητες κι οι αναγνώσεις τους. Εμείς οι Βλάχοι υπάρχουμε, είμαστε εδώ, η ζωντανή λατινόφωνη Ρωμοσύνη. Φορείς ενός προφορικού λατινόφωνου πολιτισμού κι ενός γραπτού ελληνόφωνου. Ως η πιο μακραίωνα σύνθεση του ρωμαϊκού μας επιτρέπεται να ατενίζουμε το ίδιο αισιόδοξα και δημιουργικά το παρόν και το μέλλον. Έχω κι άλλοτε τονίσει, ότι Εμείς οι Βλάχοι είμαστε ζωντανό στοιχείο του Ελληνισμού στην πατρίδα και στη Διασπορά. Η ταυτότητά μας εμπεριέχεται κι εκφράζεται στις δράσεις μας. Αυτές είναι η απάντησή μας στους κάθε λογής επιστημονολογούντες, στους αυτόκλητους επαγγελματίες ακτιβιστές, στους κάθε είδους πολιτικάντηδες και τυχοδιώκτες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό

Ευχαριστώ το Ίδρυμα ΕΓΝΑΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ και τον κ. Ιωάννη Αβέρωφ προσωπικά για τη διάθεση της έκθεσης και την συνολική υποστήριξη. Την ικανοποίησή μου και τα συγχαρητήρια για τη διοργάνωση στον πρόεδρο και τη διοίκηση του Πνευματικού Κέντρου Ιστορίας και Πολιτισμού της Βιομηχανίας Κλιάφα που αγκάλιασε αυτή την προσπάθεια. Ελπίζω κι εύχομαι το πρωτοποριακό παράδειγμα της οικογένειας Κλιάφα για τη συμβολή στην πνευματική ζωή του τόπου να βρει κι άλλους μιμητές ανάμεσα στους συμπολίτες και ιδιαίτερα στους Βλάχους της πόλης.

Ευχαριστώ